Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
ўстановы адукацыі
«Беларускі дзяржаўны
педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»
______________ А. В. Макоўчык
«___» ______________2023 г.
Рэгістрацыйны № УД 31-2-60/п.

ПРАГРАМА
ВЫТВОРЧАЙ ПЕДАГАГІЧНАЙ ПРАКТЫКІ

для спецыяльнасцей:
1–02 03 01 Беларуская мова і літаратура;
1–02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская);
1–02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (кітайская)

2023 г.

2

СКЛАДАЛЬНІК:

У. П. Саўко, дацэнт кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», кандыдат педагагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай мовазнаўства і лінгвадыдактыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 4 ад 23 11 2023 г.)
Загадчык кафедры Д. В. Дзятко

Кафедрай беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 4 ад 22 11 2023 г.)
Загадчык кафедры І. М. Мішчанчук

Кафедрай псіхалагічнага забеспячэння прафесійнай дзейнасці ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 4 от 21 11 2023 г.)
Загадчык кафедры С. А. Мясніковіч

Кафедрай педагогікі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 1 от 29 08 2023 г.)
Загадчык кафедры С. М. Сірэнка

Саветам філалагічнага факультэта ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 4 ад 29 11 2023 г.)

УЗГОДНЕНА:

Дэкан філалагічнага факультэта В. Д. Старычонак
23 11 2023 г.

Дырэктар ДУА «Сярэдняя школа № 1 г. Мінска імя В. П. Чкалава» У. А. Сняжкоў
23 11 2023 г.

Афармленне праграмы і суправаджальных матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае.

Кіраўнік практыкі ВМА ЦАМЗАД А. А. Лешык

Дырэктар бібліятэкі Н. П. Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У сістэме прафесійнай падрыхтоўкі будучых настаўнікаў важнае месца займае педагагічная практыка. Яна з’яўляецца састаўной часткай адукацыйнага працэсу, забяспечвае спалучэнне тэарэтычнай падрыхтоўкі студэнтаў з іх практычнай дзейнасцю ў розных установах агульнай сярэдняй адукацыі: школах, гімназіях, ліцэях.

Праграма вытворчай педагагічнай практыкі студэнтаў трэцяга курса вочнай (дзённай) формы атрымання адукацыі філалагічнага факультэта БДПУ, якія навучаюцца па спецыяльнасцях 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская)», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (кітайская)», распрацавана на аснове адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі АСВА 1-02 03 01-2021 і АСВА 1-02 03 03-2021, зацверджаных пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь 20.04.2022 № 85; вучэбных планаў БДПУ для спецыяльнасцей 1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура ад 15.07.2021 № 048–2021/у; 1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура ад 23.06.2022 № 133–2022/у; 1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская) ад 15.07.202 № 050–2021/у; 1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (кітайская) ад 15.07.2021 № 051–2021/у; 1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская) ад 23.06.2022 № 134–2022/у; 1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (кітайская) ад 23.06.2022 № 135–2022/у.

Вытворчая педагагічная практыка на 3 курсе з’яўляецца лагічным працягам педагагічнай практыкі студэнтаў малодшых курсаў. Яна праводзіцца ва ўмовах, максімальна набліжаных да рэальных умоў будучай прафесійнай дзейнасці. Яе **мэта** – падрыхтоўка студэнтаў да цэласнага выканання функцый настаўніка-славесніка, да правядзення сістэмы вучэбна-выхаваўчай працы з вучнямі.

Асноўнымі **задачамі** вытворчай педагагічнай практыкі з’яўляюцца:

– сацыяльная і псіхалагічная адаптацыя студэнтаў у педагагічным калектыве ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі;

– замацаванне і паглыбленне псіхолага-педагагічных і спецыяльных ведаў у працэсе іх выкарыстання пры вырашэнні канкрэтных педагагічных задач;

– фарміраванне прафесійна-метадычных уменняў і навыкаў, неабходных для паспяховага правядзення вучэбна-выхаваўчай працы ва ўстанове агульнай сярэдняй адукацыі;

– развіццё педагагічнага мыслення, выпрацоўка творчага падыходу да педагагічнай дзейнасці;

– азнаямленне з сучасным станам вучэбна-выхаваўчай працы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі, вывучэнне, аналіз і абагульненне перадавога педагагічнага вопыту;

– фарміраванне і развіццё прафесійных якасцей, неабходных настаўніку беларускай мовы і літаратуры.

Асаблівасцю вытворчай педагагічнай практыкі на трэцім курсе з’яўляецца тое, что студэнты знаёмяцца з рэальным зместам і аб’ёмам працы настаўніка. У адрозненне ад папярэдніх відаў практык, калі студэнты абмяжоўваліся адным-двума відамі працы, у час вытворчай педагагічнай практыкі кожны студэнт выконвае ўсе асноўныя абавязкі настаўніка-філолага.

Вытворчая педагагічная практыка студэнтаў трэцяга курса філалагічнага факультэта праводзіцца пасля вывучэння імі цыкла філалагічных дысцыплін, методык выкладання мовы і літаратуры, базавых курсаў педагогікі і псіхалогіі. У працэсе педагагічнай практыкі канкрэтызуюцца, замацоўваюцца і паглыбляюцца веды, набытыя студэнтамі падчас навучання ва ўстанове вышэйшай адукацыі.

У **змест** вытворчай педагагічнай практыкі на трэцім курсе ўваходзіць:

– азнаямленне з установай агульнай сярэдняй адукацыі, з педагагічным калектывам, з арганізацыяй працэсу навучання і выхавання ў канкрэтнай установе адукацыі;

– агульнае азнаямленне з класам, у якім будзе праходзіць педагагічная практыка;

– азнаямленне з дакументацыяй установы агульнай сярэдняй адукацыі;

– наведванне ўрокаў настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры, замежнай мовы, што працуюць у дадзенай установе агульнай сярэдняй адукацыі;

– састаўленне індывідуальнага плана вучэбна-выхаваўчай працы на ўвесь перыяд практыкі;

– падрыхтоўка і правядзенне ўрокаў розных тыпаў;

– выкананне дыферэнцыраванага задання;

– выкананне заданняў па педагогіцы: аналіз выхаваўчага мерапрыемства, праведзенага класным кіраўніком; праектаванне, правядзенне, рэфлексія выхаваўчага мерапрыемства; аналіз рэалізацыі выхаваўчага і развіццёвага патэнцыялу ўрока;

– выкананне заданняў па псіхалогіі: вывучэнне асаблівасцей асобы вучня; аналіз паводзін вучня ў канкрэтнай сітуацыі (аналіз асобнага ўчынку); складанне псіхолага-педагагічнай характарыстыкі асобы вучня; псіхалагічны аналіз развіцця пазнавальных працэсаў вучняў на ўроку.

Праходжанне вытворчай педагагічнай практыкі павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў наступных **кампетэнцый**:

– УК–6. Ажыццяўляць прафесійную дзейнасць ва ўмовах абнаўлення яе мэт, зместу, змены тэхналогій, вызначаць метады вырашэння прафесійных задач, ацэньваць іх эфектыўнасць і якасць;

– БПК–1. Праектаваць працэс навучання, ставіць навучальныя мэты, адбіраць змест вучэбнага матэрыялу, метады і тэхналогіі на аснове сістэмы ведаў у галіне тэорыі і методыкі педагагічнай дзейнасці;

– БПК–2. Праектаваць працэс выхавання, адбіраць метады, формы, тэхналогіі, якія адпавядаюць выхаваўчым мэтам і задачам, з улікам накіраванасці асобы навучэнцаў і прыярытэтаў выхаваўчай работы;

– БПК–5. Ажыццяўляць адбор зместу, форм, метадаў і сродкаў навучання і выхавання, прымяняць іх у адукацыйным працэсе з улікам узроставых і псіхалагічных асаблівасцей навучэнцаў.

У выніку праходжання педагагічнай практыкі студэнты павінны:

1) **ведаць**:

– формы і метады навучання і выхавання, умовы іх аптымальнага выбару і спалучэння ў навучальным працэсе ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі;

– метады, сродкі і арганізацыйныя формы навучання беларускай мове і беларускай літаратуры, змест і структуру школьнага курса беларускай мовы і беларускай літаратуры;

– узроставыя і індывідуальныя асаблівасці асобы вучняў падлеткавага і юнацкага ўзросту, заканамернасці развіцця пазнавальнай сферы асобы, алгарытм псіхалагічнага аналізу асобы вучня;

2) **умець**:

– арганізоўваць працэсы навучання і выхавання вучняў з улікам іх узроставых і індывідуальных асаблівасцей;

– аналізаваць урокі беларускай мовы і беларускай літаратуры, эфектыўнасць выкарыстаных метадаў і прыёмаў навучання мове і літаратуры;

– планаваць і праводзіць розныя тыпы ўрокаў беларускай мовы і беларускай літаратуры, эфектыўна выкарыстоўваць розныя метады і сродкі навучання;

– складаць псіхолага-педагагічную характарыстыку асобы вучня, аналізаваць паводзіны вучня ў канкрэтнай сітуацыі, праводзіць псіхалагічны аналіз развіцця пазнавальных працэсаў вучняў на ўроку;

3) **валодаць**:

– сучаснымі тэхналогіямі арганізацыі самастойнай работы, даследчай дзейнасці, фарміравання прадметных, метапрадметных і асобасных кампетэнцый вучняў;

– уменнем вызначаць і вырашаць мэты і задачы ўрокаў беларускай мовы і беларускай літаратуры, правільна адбіраць вучэбны матэрыял, абгрунтавана выкарыстоўваць розныя тыпы ўрокаў, формы, метады і прыёмы навучання, сучасныя сродкі навучання;

– прыёмамі вывучэння асобы вучня, спосабамі рэфлексіі асабістай педагагічнай дзейнасці падчас практыкі.

Вытворчую педагагічную практыку студэнты трэцяга курса вочнай (дзённай) формы атрымання адукацыі праходзяць у 5–9 класах устаноў агульнай сярэдняй адукацыі **на працягу** 6 (шасці) тыдняў, у тым ліку па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура» – 6 (шэсць тыдняў); па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская/ кітайская)» – 6 (шэсць) тыдняў, у тым ліку 4 (чатыры) тыдні па беларускай мове і літаратуры, 2 (два) тыдні па замежнай мове.

Працаёмкасць практыкі 324 акадэмічныя гадзіны, 9 заліковых адзінак.

Асноўнымі **крытэрыямі ацэнкі вынікаў вытворчай педагагічнай практыкі** з’яўляюцца:

– ступень сфарміраванасці у студэнтаў прафесійна-педагагічных уменняў выкарыстання на практыцы спецыяльных і псіхолага-педагагічных ведаў;

– узровень прафесійнай накіраванасці асобы будучага настаўніка: інтарэс да педагагічнай дзейнасці, здольнасці да самарэгуляцыі, самаадукацыі, імкненне да прафесійнага самаўдасканалення; наяўнасць такіх прафесійных якасцей, як любоў да дзяцей, самастойнасць, ініцыятыўнасць, адказныя і творчыя адносіны да працы і інш.

Пры гэтым ацэньваюцца:

– сістэма прафесійна-педагагічных ведаў (веды па лінгвістыцы і літаратуразнаўстве, веды па методыцы выкладання мовы і літаратуры; веды па педагогіцы і псіхалогіі);

– сістэма прафесійна-педагагічных уменняў і навыкаў (валоданне методыкай выкладання вучэбных дысцыплін, прымяненне прафесійна-педагагічных ведаў на практыцы);

– асобасныя прафесійна значныя якасці настаўніка беларускай мовы і літаратуры (шырокая эрудыцыя, культура вуснага і пісьмовага маўлення, разуменне ролі мовы і літаратуры для фарміравання духоўнага свету чалавека і інш.).

Для ацэнкі вынікаў вытворчай педагагічнай практыкі выкарыстоўваюцца наступныя **метады**:

– назіранне за студэнтамі ў час правядзення імі ўрокаў і выхаваўчых мерапрыемстваў;

– аналіз і ацэнка якасці вучэбна-выхаваўчай працы, якую праводзяць практыканты;

– гутаркі з настаўнікамі, класнымі кіраўнікамі, студэнтамі;

– аналіз і ацэнка дакументацыі студэнтаў: дзённікаў, канспектаў урокаў і выхаваўчых мерапрыемстваў, справаздач аб рабоце і інш.;

– самаацэнка студэнтамі якасці сваёй вучэбна-выхаваўчай працы ва ўстанове адукацыі.

З мэтай ацэнкі вынікаў вытворчай педагагічнай практыкі праводзіцца **дыферэнцыраваны залік.**

ЗМЕСТ ВЫТВОРЧАЙ ПЕДАГАГІЧНАЙ ПРАКТЫКІ

Вытворчая педагагічная практыка на трэцім курсе арганізуецца з улікам дыферэнцыраванага падыходу. Падставай для дыферэнцыраванага падыходу з’яўляецца ў першую чаргу наяўнасць у студэнтаў вопыту педагагічнай дзейнасці па спецыяльнасці, якая адпавядае профілю факультэта. Калі студэнты працуюць ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі ў якасці настаўніка беларускай мовы і літаратуры, англійскай (кітайскай) мовы, яны праходзяць педагагічную практыку па месцы работы. Але за імі таксама замацоўваюцца кіраўнікі практыкі ад кафедр і ад установы агульнай сярэдняй адукацыі (вопытны настаўнік).

Вытворчая педагагічная практыка складаецца з некалькіх этапаў.

На *першым этапе* (першы тыдзень практыкі) адбываецца агульнае азнаямленне студэнтаў з установай агульнай сярэдняй адукацыі, класам, арганізацыяй вучэбна-выхаваўчай працы, з патрабаваннямі да вядзення дзенніка практыкі, вывучэнне зместу заданняў па педагогіцы і псіхалогіі.

Практыкант наведвае ўрокі настаўнікаў у замацаваным класе, а таксама ўрокі настаўнікаў па сваёй спецыяльнасці ў другіх класах, удзельнічае ў іх аналізе, знаёміцца з рознымі відамі пазакласнай працы, вывучае школьную дакументацыю. Вынікі назіранняў за вучэбным працэсам па беларускай (замежнай) мове і літаратуры афармляюцца ў выглядзе пратакольных запісаў урокаў.

Студэнты, якія праходзяць педагагічную практыку па месцы працы, працягваюць праводзіць урокі ў адпаведнасці са сваёй педагагічнай нагрузкай, а з мэтай вывучэння педагагічнага вопыту наведваюць і аналізуюць урокі настаўніка, які прызначаны непасрэдным кіраўніком практыкі ад установы агульнай сярэдняй адукацыі.

К канцу першага тыдня практыкант састаўляе індывідуальны план вучэбна-выхаваўчай працы на ўвесь перыяд практыкі. Графікі заліковых урокаў з указаннем тэмы ўрока, даты і часу яго правядзення, нумара кабінета, здаюцца кіраўнікам практык ад кафедр і кіраўніку практыкі ад факультэта.

На *другім, асноўным, этапе* вытворчай педагагічнай практыкі студэнт праводзіць самастойна ўсе ўрокі мовы і літаратуры ў замацаваным за ім класе.

Падрыхтоўка да самастойнага правядзення ўрокаў адбываецца ў наступнай паслядоўнасці. Спачатку студэнт кансультуецца па тэме ўрока з настаўнікам ці групавым кіраўніком, затым распрацоўвае разгорнуты план-канспект урока, які падае на зацвярджэнне настаўніку (ці групавому кіраўніку) за 1–2 дні да правядзення ўрока. Студэнт не дапускаецца да правядзення ўрока, калі ў яго адсутнічае канспект гэтага ўрока.

Пры правядзенні ўрокаў мэтазгодна выкарыстоўваць сучасныя інфармацыйна-камп’ютарныя тэхналогіі і сродкі навучання (электронныя адукацыйныя рэсурсы па прадмеце, мультыборды, інтэрактыўныя дошкі і інш.).

За час практыкі студэнты, якія атрымліваюць адукацыю па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура», павінны:

– наведаць 20 урокаў беларускай мовы і літаратуры, якія праводзяць настаўнікі ці студэнты-практыканты;

– правесці тры пробныя і тры заліковыя ўрокі па беларускай мове, два пробныя і два заліковыя ўрокі па беларускай літаратуры;

– наведваць заліковыя ўрокі, якія праводзяць студэнты-практыканты, і ўдельнічаць у іх аналізе;

– выканаць адно з дыферэнцыраваных заданняў (на выбар);

– выканаць заданні па педагогіцы і псіхалогіі;

– падрыхтаваць выніковую дакументацыю па практыцы.

Студэнты, якія праходзяць практыку па месцы работы ў якасці настаўніка беларускай мовы і літаратуры, за час практыкі:

– наведваюць не менш за 6 урокаў настаўніка беларускай мовы і літаратуры;

– праводзяць згодна са сваёй педагагічнай нагрузкай усе ўрокі, з якіх тры ўрокі па беларускай мове і два ўрокі па беларускай літаратуры з'яўляюцца заліковымі;

– выконваюць адно з дыферэнцыраваных заданняў (на выбар);

– выконваюць заданні па педагогіцы і псіхалогіі;

– рыхтуюць выніковую дакументацыю па практыцы.

Студэнты, якія атрымліваюць адукацыю па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская / кітайская)», пры праходжанні педагагічнай практыкі па беларускай мове і літаратуры павінны:

– наведаць 14 урокаў беларускай мовы і літаратуры, якія праводзяць настаўнікі ці студэнты-практыканты;

– правесці два пробныя і два заліковыя ўрокі па беларускай мове, два пробныя і два заліковыя ўрокі па беларускай літаратуры;

– наведваць заліковыя ўрокі, якія праводзяць студэнты-практыканты, і ўдельнічаць у іх аналізе;

– выканаць адно з дыферэнцыраваных заданняў (на выбар);

– выканаць заданні па педагогіцы і псіхалогіі;

– падрыхтаваць выніковую дакументацыю па практыцы.

Пры праходжанні педагагічнай практыкі *па замежнай мове* студэнты трэцяга курса:

– наведваюць і аналізуюць 6 урокаў настаўнікаў замежнай мовы;

– падбіраюць метадычную літаратуру, наглядны і раздатачны матэрыял для ўрокаў замежнай мовы;

– праводзяць два пробныя і два заліковыя ўрокі і абмяркоўваюць іх у адпаведнасці са схемай аналізу ўрока (на адным з заліковых урокаў павінны быць выкарыстаны мультымедыйныя сродкі);

– рыхтуюць два пісьмовыя аналізы ўрокаў замежнай мовы (аднаго ўрока, праведзенага настаўнікам-прадметнікам, і аднаго ўрока, праведзенага іншым студэнтам-практыкантам);

– праводзяць пазакласнае мерапрыемства па замежнай мове;

– рыхтуюць выніковую дакументацыю па практыцы.

Усе ўрокі, праведзеныя студэнтамі, абмяркоўваюцца і аналізуюцца пры ўдзеле практыкантаў, настаўніка, групавога кіраўніка. Заліковыя ўрокі абмяркоўваюцца і ацэньваюцца.

У апошні тыдзень практыкі студэнт састаўляе пісьмовую справаздачу аб выкананні праграмы практыкі.

Па заканчэнні практыкі непасрэдны кіраўнік практыкі ад арганізацыі (настаўнік) афармляе пісьмовы водзыў аб праходжанні практыкі студэнтам.

Пасля завяршэння педагагічнай практыкі на працягу аднаго–двух тыдняў кожны студэнт здае дыферэцыраваны залік кіраўніку практыкі ад кафедры. Пры правядзенні заліку студэнт прад'яўляе дзеннік практыкі, выкананыя і ацэненыя заданні па педагогіцы і псіхалогіі, справаздачу аб выкананні праграмы практыкі, пісьмовы водзыў непасрэднага кіраўніка практыкі ад арганізацыі.

Студэнт, які не выканаў праграму практыкі, атрымаў адмоўны водзыў кіраўніка практыкі ад арганізацыі (настаўніка), нездавальняльную адзнаку пры здачы дыферэнцыраванага заліку, паўторна накіраўваецца на практыку ў вольны ад заняткаў час.

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

1. Справаздачная дакументацыя па педагагічнай практыцы

Справаздачная дакументацыя студэнтаў-практыкантаў **па беларускай мове і літаратуры** ўключае:

1) дзённік па педагагічнай практыцы (гл. дадатак 1) (прад’яўляецца на праверку кіраўніку практыкі ад кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі);

2) выкананае дыферэнцыраванае заданне (адно на выбар) (гл. дадатак 5);

3) выкананае заданне па псіхалогіі (гл. дадатак 8) (прад’яўляецца на праверку кіраўніку практыкі ад кафедры псіхалагічнага забеспячэння прафесійнай дзейнасці);

4) выкананае заданне па педагогіцы (гл. дадатак 9) (прад’яўляецца на праверку кіраўніку практыкі ад кафедры педагогікі);

5) справаздачу аб выкананні праграмы педагагічнай практыкі, падпісаную студэнтам, непасрэдным кіраўніком практыкі ад арганізацыі (настаўнікам), зацверджаную кіраўніком арганізацыі (дырэктарам установы адукацыі ці яго намеснікам) і замацаваную гербавай пячаткай (гл. дадатак 6);

6) водзыў непасрэднага кіраўніка практыкі ад арганізацыі (настаўніка) аб праходжанні практыкі студэнтам (гл. дадатак 7).

Студэнты, якія праходзяць вытворчую педагагічную практыку **па замежнай мове**, павінны здаць на праверку кіраўніку практыкі ад кафедры замежных моў:

1) справаздачу аб практыцы, падпісаную студэнтам, непасрэдным кіраўніком практыкі ад арганізацыі, зацверджаную кіраўніком арганізацыі ці яго намеснікам і замацаваную гербавай пячаткай (гл. дадатак 5). Да справаздачы могуць быць дадаткі ў выглядзе фотагазеты, відэапрэзентацыі і інш.;

2) два канспекты заліковых урокаў;

3) нагляднасць, раздатачны матэрыял;

4) пісьмовы аналіз двух урокаў;

5) водзыў аб рабоце студэнта-практыканата, састаўлены настаўнікам замежнай мовы (гл. дадатак 7).

2. Прыкладны план справаздачы аб выкананні праграмы педагагічнай практыкі

1. Места праходжання педагагічнай практыкі, клас.

2. Колькасць наведаных урокаў па беларускай мове і літаратуры і іншых прадметах, мэтазгоднасць наведвання (якія станоўчы вопыт быў пераняты, якія недахопы ў правядзенні ўрокаў былі ўлічаны).

3. Тэмы заліковых урокаў; літаратура, якая была выкарыстана пры падрыхтоўцы канспектаў урокаў; якасць кансультацый настаўніка-прадметніка і кіраўніка практыкі ад кафедры.

4. Аналіз асабістай педагагічнай дзейнасці ў якасці настаўніка беларускай мовы і літаратуры (якія ўменні і навыкі былі набытыя за час педагагічнай практыкі, якіх уменняў і навыкаў не хапала, якія цяжкасці ўзнікалі пры падрыхтоўцы і правядзенні ўрокаў і як яны пераадольваліся і інш.).

5. Звесткі пра выхаваўчае мерапрыемства, якое было праведзена ў час практыкі.

6. Выкананне індывідуальнага плана практыкі: што выканана, што – не, прычыны невыканання.

7. Прапановы па ўдасканаленні прафесійна-метадычнай падрыхтоўкі ва ўстанове вышэйшай адукацыі і правядзенні вытворчай педагагічнай практыкі.

3. Кіраўніцтва вытворчай педагагічнай практыкай

Факультэцкі кіраўнік педагагічнай практыкі:

– устанаўлівае сувязь з установамі агульнай сярэдняй адукацыі, якія з'яўляюцца базавымі для праходжання студэнтамі педагагічнай практыкі;

– размяркоўвае студэнтаў па ўстановах адукацыі, базавых для праходжання педпрактыкі;

– рыхтуе загад па педагагічнай практыцы, забяспечвае арганізацыю практыкі;

– арганізуе і праводзіць курсавы сход па педагагічнай практыцы;

– ажыццяўляе кантроль за ходам педагагічнай практыкі;

– забяспечвае своечасовае афармленне агульнай экзаменацыйнай ведамасці па педагагічнай практыцы, дакументаў для аплаты працы настаўнікаў устаноў, у якіх праходзіла практыка;

– рыхтуе справаздачу аб выніках педагагічнай практыкі;

– уносіць прапановы па ўдасканаленні арганізацыі педагагічнай практыкі, удзельнічае ў абмеркаванні пытанняў арганізацыі практыкі на пасяджэннях кафедры, Навукова-метадычнага савета і Савета факультэта.

Кіраўнікі практыкі ад кафедр мовазнаўства і лінгвадыдактыкі, беларускай і замежнай літаратуры, замежных моў:

– рыхтуюць прапановы аб размеркаванні студэнтаў на практыку ва ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі;

– прымаюць ўдзел у курсавым сходзе па педагагічнай практыцы;

– сумесна з кіраўніцтвам установы агульнай сярэдняй адукацыі размяркоўваюць студэнтаў па класах;

– арганізуюць наведванне студэнтамі ўрокаў па прадмеце, іх аналіз;

– кансультуюць студэнтаў пры падрыхтоўцы да ўрокаў, правяраюць і зацвярджаюць канспекты ўрокаў;

– прысутнічаюць на ўроках, якія праводзяць студэнты, арганізуюць калектыўнае абмеркаванне ўрокаў, ацэньваюць іх;

– правяраюць справаздачную дакументацыю студэнтаў, выстаўляюць адзнакі за педагагічную практыку (з улікам меркаванняў настаўнікаў), прымаюць дыферэнцыраваны залік;

– падаюць факультэцкаму кіраўніку справаздачу пра ход і вынікі педагагічнай практыкі;

– своечасова афармляюць дакументы на аплату працы настаўнікаў ўстаноў, у якіх праходзіла педагагічная практыка.

Кіраўнік практыкі ад кафедры педагогікі:

– прымае ўдзел у курсавым сходзе па педагагічнай практыцы;

– арганізуе наведванне і аналіз практыкантамі выхаваўчых мерапрыемстваў;

– кансультуе практыкантаў пры выкананні імі заданняў па педагогіцы, правярае планы мерапрыемстваў, якія праводзяць студэнты;

– прысутнічае на пазакласных мерапрыемствах, арганізуе іх абмеркаванне, ацэньвае якасць іх правядзення;

– правярае і ацэньвае выкананыя заданні па педагогіцы, выстаўляе адзнаку ў ведамасць;

– удзельнічае ў выніковай ацэнцы працы практыкантаў.

Кіраўнік практыкі ад кафедры псіхалагічнага забеспячэння прафесійнай дзейнасці:

– прымае ўдзел у курсавым сходзе па педагагічнай практыцы;

– кіруе працай студэнтаў па вывучэнні асобы вучня, калектыву вучняў, кансультуе практыкантаў па пытаннях выканання заданняў па псіхалогіі;

– кансультуе студэнтаў па псіхолага-педагагічным пытаннях, якія ўзнікаюць у час практыкі;

– правярае і ацэньвае выкананыя заданні па псіхалогіі, выстаўляе адзнаку ў ведамасць;

– удзельнічае ў выніковай ацэнцы працы практыкантаў.

Дырэктар установы агульнай сярэдняй адукацыі (яго намеснік):

– забяспечвае належныя ўмовы для правядзення педагагічнай практыкі, праводзіць адпаведную работу з педагагічным калектывам і вучнямі;

– знаёміць студэнтаў з арганізацыяй вучэбна-выхаваўчай працы ва ўстанове адукацыі, з неабходнай дакументацыяй, вучэбна-матэрыяльнай базай школы (ліцэя, гімназіі) і інш.;

– сумесна з групавым кіраўніком размяркоўвае студэнтаў па класах;

– зацверджвае пісьмовыя справаздачы студэнтаў аб праходжанні праграмы практыкі.

Настаўнік беларускай мовы і літаратуры:

– знаёміць замацаваных за ім студэнтаў з каляндарна-тэматычным планам своёй працы, праводзіць адкрытыя ўрокі;

– кансультуе студэнтаў пры падрыхтоўцы да правядзення ўрокаў, правярае і зацвярджае планы-канспеты ўрокаў;

– аказвае дапамогу студэнтам пры падрыхтоўцы і правядзенні пазакласных мерапрыемстваў па прадмеце;

– наведвае і аналізуе ўсе ўрокі, якія праводзіць студэнт, удзельнічае ў іх ацэнцы;

– аказвае дапамогу студэнтам пры правядзенні індывідуальных кансультацый з вучнямі, пры праверцы сшыткаў і інш.

Класны кіраўнік:

– знаёміць студэнтаў з вучнямі класа, іх паспяховасцю, паводзінамі, з асноўнымі выхаваўчымі задачамі і планам выхаваўчай работы;

– аказвае дапамогу студэнтам у вывучэнні індывідуальных асаблівасцей школьнікаў;

– кансультуе студэнтаў пры падрыхтоўцы плана выхаваўчай работы, пры напісанні планаў і канспектаў выхаваўчых мерапрыемстваў;

– прыцягвае студэнтаў да бягучай выхаваўчай працы ў класе;

– прысутнічае на выхаваўчых мерапрыемствах, што праводзяць студэнты, удзельнічае ў абмеркаванні і ацэньванні мерапрыемстваў.

4. Правы і абавязкі студэнтаў-практыкантаў

1. Студэнт-практыкант мае права:

– вывучаць дакументацыю ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі ў аб'ёме, вызначаным праграмай практыкі;

– звяртацца да кіраўнікоў практыкі ад кафедр і ад факультэта, да настаўніка-прадметніка па арганізацыйна-метадычных і іншых пытаннях, якія ўзнікаюць падчас практыкі;

– уносіць прапановы па арганізацыі і правядзенні практыкі;

– карыстацца бібліятэкай, кабінетамі, вучэбна-метадычнай дакументацыяй, спартыўным інвентаром і іншым абсталяваннем, неабходным для выканання праграмы практыкі.

2. Студэнт-практыкант абавязаны:

– удзельнічаць у курсавым сходзе па арганізацыйна-метадычных пытаннях педагагічнай практыкі;

– своечасова выконваць усе віды работ, якія прадугледжаныя праграмай практыкі;

– весці дзённік практыкі;

– выконваць правілы ўнутранага працоўнага распарадку ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі;

– выконваць распараджэнні адміністрацыі ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі і непасрэднага кіраўніка практыкі (настаўніка-прадметніка);

– своечасова аформіць і прадаставіць справаздачную дакументацыю па педагагічнай практыцы кіраўнікам ад кафедр.

3. На перыяд практыкі адзін са студэнтаў групы прызначаецца старастай. У яго абавязкі ўваходзіць улік наведвання студэнтаў, агульная арганізацыя працы, выкананне даручэнняў кіраўнікоў практыкі.

5. ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. Методыка выкладання беларускай мовы [Электронны рэсурс] : вучэб.-метад. комплекс для спецыяльнасцей 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)» / склад. У. П. Саўко // Репозиторий БГПУ. – Рэжым доступу: http://elib.bspu.by/handle/doc/6319. – Дата доступу: 16.11.2023.

2. Праскаловіч, В. У. Методыка выкладання беларускай літаратуры. Практыкум : вучэб.-метад. дапам. для студэнтаў установ выш. адукацыі / В. У. Праскаловіч. – 2-е выд. – Мінск : Беларус. дзярж. ун-т, 2023. – 167 с.

Дадатковая літаратура

1. Беларуская мова [Электронны рэсурс] : вучэб. праграмы : V–XI кл. // Национальный образовательный портал. – Рэжым доступу: https://adu.by/ru/homeru/obrazovatelnyj-protsess-2023-2024-uchebnyj-god/obshchee-srednee-obrazovanie/uchebnye-predmety-v-xi-klassy/belaruskaya-mova.html. – Дата доступу: 16.10.2023.

2. Беларуская літаратура [Электронны рэсурс] : вучэб. праграмы : V–XI кл. // Национальный образовательный портал. – Рэжым доступу: https://adu.by/ru/homeru/obrazovatelnyj-protsess-2023-2024-uchebnyj-god/obshchee-srednee-obrazovanie/uchebnye-predmety-v-xi-klassy/belaruskaya-litaratura.html. – Дата доступу: 16.10.2023.

3. Метадычныя рэкамендацыі па фарміраванні культуры вуснага і пісьмовага маўлення ва ўстановах адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі [Электронны рэсурс] // Национальный образовательный портал. – Рэжым доступу: https://adu.by/ru/homeru/obrazovatelnyj-protsess-2023-2024-uchebnyj-god/obshchee-srednee-obrazovanie/metodicheskie-rekomendatsii-ukazaniya.html.– Дата доступу: 16.10.2023.

4. Методические указания по организации контроля и оценки результатов учебной деятельности учащихся по учебным предметам при освоении содержания образовательных программ общего среднего образования, применению норм оценки результатов учебной деятельности учащихся по учебным предметам [Электронный ресурс] // Национальный образовательный портал. – Режим доступа: https://adu.by/ru/homeru/obrazovatelnyj-protsess-2023-2024-uchebnyj-god/obshchee-srednee-obrazovanie/metodicheskie-rekomendatsii-ukazaniya.html.– Дата доступа: 16.10.2023.

5. Хуторской, А. В. Педагогическая инноватика : учеб. пособие для студентов вузов / А. В. Хуторской. – 3-е изд. – М. : Эйдос, 2019. – 215 с.

6. Чепиков, В. Т. Педагогическая практика : учеб.-практ. пособие / В. Т. Чепиков. – Минск : Новое знание, 2004. – 204 с.

Дадатак 1

ПРЫКЛАДНАЯ ФОРМА ПЕДАГАГІЧНАГА ДЗЁННІКА СТУДЭНТА-ПРАКТЫКАНТА

I. У дзённіку павінна быць адлюстравана ўся праца, якую студэнт праводзіў ва ўстанове агульнай сярэдняй адукацыі ў час педагагічнай практыкі.

У дзённіку змяшчаюцца:

– расклад урокаў у тым класе, за якім быў замацаваны студэнт-практыкант, расклад званкоў;

– спіс вучняў класа;

– індывідуальны план вучэбна-выхаваўчай працы на ўвесь перыяд практыкі;

– назіранні і аналіз урокаў, якія праводзілі настаўнікі і студэнты;

– назіранні і аналіз выхаваўчых мерапрыемстваў, праведзеных класнымі кіраўнікамі і студэнтамі;

– планы-канспекты ўсіх пробных і заліковых урокаў, якія правёў студэнт за час педагагічнай практыкі;

– справаздача аб ходзе і выніках педагагічнай практыкі.

II. Паслядоўнасць афармлення дзённіка можа быць наступнай:

1. Тытульны ліст:

Дзённік
па педагагічнай практыцы
студэнта 3 курса ___ групы
філалагічнага факультэта
УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
____
(прозвішча, імя, імя па бацьку)

2.
Практыка праводзіцца ў ДУА «СШ № ___ горада _____________»
Кіраўнік практыкі ад кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі
____
Кіраўнік практыкі ад кафедры беларускай і замежнай літаратуры
____
Кіраўнік практыкі ад кафедры педагогікі___________________________
Кіраўнік практыкі ад кафедры псіхалагічнага забеспячэння прафесійнай дзейнасці____
Дырэктар установы адукацыі ________________________________
Намеснік дырэктара па вучэбна-выхаваўчай працы __________________

Настаўнік беларускай мовы і літаратуры ____________________________
Класны кіраўнік ____
Адрас установы адукацыі____
Тэлефон____

3. Расклад урокаў у ___ класе:

4. Расклад званкоў:

5. Спіс вучняў ____ класа

6. Каляндарна-тэматычны план вывучэння беларускай мовы ў __ класе з ______________ па _____________

№	Праграмная тэма	Колькасць гадзін	Час вывучэння

У каляндарна-тэматычным плане неабходна пазначыць заліковыя ўрокі.

7. Індывідуальны план вучэбна-выхаваўчай працы

Дата	Падрыхтоўка і правядзенне ўрокаў. Метадычная і навукова-даследчая праца	Наведванне ўрокаў і ўдзел у іх аналізе	Падрыхтоўка і выкананне заданняў па педагогіцы і псіхалогіі

8. Наведаныя ўрокі і іх аналіз.

9. Планы-канспекты пробных і заліковых урокаў.

10. Справаздача аб ходзе і выніках педагагічнай практыкі.

Дадатак 2

НАВЕДВАННЕ І АНАЛІЗ УРОКАЎ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

За час вытворчай педагагічнай практыкі студэнтам неабходна наведаць і прааналізаваць значную колькасць урокаў беларускай мовы і літаратуры.

Асноўная мэта наведванняў – мэтанакіраванае назіранне за дзейнасцю настаўніка-славесніка (ці студэнта-практыканта) і працай вучняў, асэнсаванне станоўчага педагагічнага вопыту.

У працэсе аналізу ўрока звяртаецца ўвага на:

– правільнае вызначэнне мэтаў урока;

– апраўданы выбар тыпу ўрока, адпаведнасць структуры ўрока яго тыпу;

– выкарыстанне метадаў і прыёмаў навучання ў залежнасці ад мэтаў урока, зместу праграмнага матэрыялу, узроўню пазнавальных магчымасцей вучняў і інш.;

– узаемадзеянне настаўніка і вучняў на ўроку і інш.

У працэсе назіранняў студэнты ажыццяўляюць запісы па наступнай схеме:

1. Дата назірання, установа адукацыі, клас, месца ўрока ў раскладзе вучэбнага дня; прозвішча, імя, імя па бацьку настаўніка (студэнта-практыканта), які праводзіў урок; колькасць вучняў на ўроку.

2. Тэма ўрока. Месца ўрока ў агульнай сістэме ўрокаў па тэме. (Высвятляецца папярэдне.)

3. Мэты ўрока. (Высвятляюцца перад пачаткам урока.)

4. Падрыхтаванасць да ўрока настаўніка, вучняў, кабінета (наяўнасць у настаўніка плана-канспекта ўрока, стан працоўных месцаў вучняў, афармленне класнай дошкі і інш.)

5. Пратакольны запіс урока з аналітычным каментарыем:

Ход урока	**Аналітычны каментарый**

Абмеркаванне ўрока адбываецца адразу ж пасля яго правядзення.

Дадатак 3

ПРЫКЛАДНАЯ СХЕМА АНАЛІЗУ ЎРОКА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

1. Падрыхтаванасць да ўрока настаўніка, вучняў, кабінета (наяўнасць у настаўніка плана-канспекта ўрока; падрыхтаванасць вучняў да ўрока, стан іх рабочых месцаў; афармленне дошкі, абсталяванне ўрока, санітарны стан кабінета.)

2. Тэма ўрока. Адпаведнасць тэмы вучэбнай праграме. Месца ўрока ў агульнай сістэме ўрокаў беларускай мовы.

3. Мэты ўрока, правільнасць іх вызначэння і фармулёўкі.

4. Тып ўрока, яго структура. Адпаведнасць структуры ўрока яго тыпу.

5. Праверка дамашняга задання: формы, спосабы, метады і прыёмы.

6. Тлумачэнне новага матэрыялу: навуковасць, сістэмнасць, адпаведнасць выкладу ўзроставым асаблівасцям вучняў, правільнасць выбару метадаў тлумачэння.

7. Сувязь новага матэрыялу з раней вывучаным, пераемнасць і перспектыўнасць у выкладанні.

8. Віды практыкаванняў і заданняў, іх метадычная вартасць, роля ў фарміраванні неабходных уменняў і навыкаў. Якасць дыдактычнага матэрыялу (насычанасць моўнымі з’явамі, развіццёвая і выхаваўчая накіраванасць і інш.)

9. Рэалізацыя на ўроку задач развіцця вуснага і пісьмовага маўлення вучняў.

10. Выкарыстанне сродкаў навучання (падручніка, слоўнікаў, раздатачнага матэрыялу і інш.), іх роля ў ажыццяўленні мэтаў урока.

11. Мэтазгоднасць і эфектыўнасць выкарыстання наглядных дапаможнікаў і тэхнічных сродкаў навучання.

12. Формы, спосабы і якасць праверкі і ацэнкі ведаў, уменняў і навыкаў школьнікаў.

13. Характар дамашняга задання: складанасць, аб’ём, адпаведнасць тэме ўрока, дыферэнцыраванасць, інструктаж па выкананні.

14. Адпаведнасць зместу ўрока яго тэме і мэце.

15. Выкананне плана ўрока. Ці былі адступленні ад намечанага плана? Чым гэта выклікана? Ці апраўдана метадычна?

16. Ступень актыўнасці вучняў на ўроку (іх самастойнасць, уменне аналізаваць, параўноўваць, даказваць і інш.; зацікаўленасць працай, дысцыпліна).

17. Улік індывідуальных адукацыйных патрэб вучняў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця (пры наяўнасці такіх вучняў), забеспячэнне ўключэння гэтых вучняў у вучэбную дзейнасць.

18. Паводзіны настаўніка на ўроку (уменне трымацца ў класе, метадычнае майстэрства, маўленне, педагагічны такт і інш.).

19. Дасягненне мэт урока.

Дадатак 4

УЗОР АФАРМЛЕННЯ КАНСПЕКТА ЎРОКА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Тэма «Дзеепрыслоўны зварот. Знакі прыпынку пры дзеепрыслоўным звароце і адзіночным дзеепрыслоўі»
(*7 клас*)

Мэты ўрока:

1) узнавіць і замацаваць веды школьнікаў пра дзеепрыслоўе як асобую форму дзеяслова: яго агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічную ролю; удасканаліць уменне распазнаваць дзеепрыслоўі ў сказах;

2) даць паняцце пра дзеепрыслоўны зварот, пазнаёміць з асноўнымі правіламі яго пунктуацыйнага афармлення;

3) фарміраваць уменні знаходзіць у сказах і адасабляць адзіночныя дзеепрыслоўі і дзеепрыслоўныя звароты;

4) удасканальваць уменне правільна ўжываць дзеепрыслоўі і дзеепрыслоўныя звароты ў маўленні для абазначэння дадатковага дзеяння;

5) развіваць уменне аналізаваць моўныя з'явы і рабіць правільныя вывады;

6) выхоўваць у вучняў імкненне да ўласнага інтэлектуальнага развіцця.

Тып урока: камбінаваны.

Вучэбна-метадычнае забеспячэнне: 1) Беларуская мова: вучэбны дапаможнік для 7 класа агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання / Г. М. Валочка, В. У. Зелянко, С. А. Язерская і інш. – Мінск, 2020; 2) карткі для індывідуальнага пісьмовага апытвання і для самастойнай працы; 3) інтэрактыўная дошка, слайды з дыдактычным матэрыялам.

Ход урока

I. Арганізацыйны пачатак урока.

II. Паведамленне тэмы і мэты ўрока, матывацыя вучэбнай дзейнасці.

Паведамленне настаўніка.

Сёння на ўроку мы працягнем вывучаць дзеепрыслоўе, пазнаёмімся з дзеепрыслоўным зваротам і асноўнымі правіламі яго пунктуацыйнага афармлення; будзем вучыцца правільна расстаўляць знакі прыпынку ў сказах з адзіночнымі дзеепрыслоўямі і дзеепрыслоўнымі зваротамі, правільна ўжываць дзеепрыслоўі і дзеепрыслоўныя звароты ў маўленні.

III. Праверка дамашняга задання (з адначасовай актуалізацыяй апорных ведаў).

1. Камбінаванае апытванне.

1.1. Індывідуальнае пісьмовае апытванне па картках (выконваецца на дошцы).

Картка № 1 Тэма: Дзеепрыслоўе як асобая форма дзеяслова (7 клас) Спішыце, раскрываючы дужкі, устаўляючы патрэбныя літары. Знайдзіце дзеепрыслоўі, вызначце ў іх прыметы дзеяслова і прыслоўя. 1. *Ціха гутарылі Міколка з дзедам, адпачываючы на ўскрайк.. лес..* (М. Лынькоў). 2. *Пав..рнуўшыся тварам да лес.., Кавалевіч упэўнена павёў рукою ў бок чыгункі* (І. Мележ). 3. *Высоцкі, (не)адыходзячы ад стала, гл..дзіць у акно* (І. Навуменка).

Картка № 2 Тэма: Дзеепрыслоўе як асобая форма дзеяслова (7 клас) Спішыце, раскрываючы дужкі, устаўляючы патрэбныя літары. Знайдзіце дзеепрыслоўі, вызначце ў іх прыметы дзеяслова і прыслоўя. 1. *Лісіца кінулася ўбок, пабегла, падм..таючы хвастом парошу* (А. Асіпенка). 2. *Назбіраўшы яшчэ сушняк.., Міколка з дзедам расклалі (не)в..лікі агонь* (М. Лынькоў). 3. *(Не)б..ручыся за работу, майстрам не станеш* (Прыказка).

1.2. Франтальнае вуснае апытванне.

– Што называецца дзеепрыслоўем? Якое дзеянне яно абазначае ў сказе?
– Назавіце агульныя граматычныя прыметы дзеепрыслоўя і дзеяслова, дзеепрыслоўя і прыслоўя.
– Якую сінтаксічную ролю выконвае дзеепрыслоўе ў сказе?
– Як пішацца часціца НЕ з дзеепрыслоўямі?

1.3. Праверка правільнасці выканання практыкавання 186.
– Растлумачце, як неабходна напісаць *не* з дзеепрыслоўямі, якія ёсць у тэксце.
– Прачытайце сказ з дзеепрыметнікавым зваротам, які вы запісалі, растлумачце пастаноўку знакаў прыпынку.
– Узгадайце, што такое дзеепрыметнікавы зварот і калі ён адасабляецца.

2. Калектыўная праверка і ацэнка настаўнікам выканання індывідуальнага задання.

IV. Тлумачэнне новага матэрыялу.

1. Аналіз моўнай з’явы (калектыўна, вусна).

Матэрыял для аналізу – сказы, запісаныя на дошцы:

I

1. *Падышоўшы бліжэй, ляснік заўважыў бабровую хатку.*
2. *Жанчына кінулася на дапамогу, зусім не думаючы пра небяспеку.*
3. *Учора, наблізіўшыся да вады, я зразумеў, што бераг можа абваліцца.*

II

1. *Хлопчык ішоў не спяшаючыся.*
2. *Растуць яны тут у нас на лес гледзячы.*

Заданні:

– Прачытайце першую групу сказаў, знайдзіце дзеепрыслоўі.
– Вызначце залежныя ад дзеепрыслоўяў словы.
– Зрабіце вывад, што называецца дзеепрыслоўным зваротам.

2. Самастойны аналіз моўнай з’явы.

Заданне. Паглядзіце яшчэ раз на сказы першай групы і адкажыце на наступныя пытанні:

– Якія знакі прыпынку ставяцца пры дзеепрыслоўным звароце?
– Ці залежыць пастаноўка знакаў прыпынку ад таго, дзе знаходзіцца дзеепрыслоўны зварот: перад дзеясловам-выказнікам ці пасля яго?

Сфармулюйце правіла пастаноўкі знакаў прыпынку пры дзеепрыслоўным звароце.

3. Паведамленне настаўніка з адначасовым аналізам моўнай з’явы.

Паглядзіце на сказы другой групы. У першым з іх ёсць адзіночнае дзеепрыслоўе *не спяшаючыся*, у другім – дзеепрыслоўны зварот *на лес гледзячы.* Запомніце, што пры адзіночным дзеепрыслоўі, якое стаіць ў канцы сказа і адказвае на пытанне “як?”, коска не ставіцца. Не выдзяляюцца коскамі і дзеепрыслоўныя звароты, якія з’яўляюцца ўстойлівымі спалучэннямі слоў – фразеалагізмамі.

V. Першаснае замацаванне набытых ведаў.

1. Узнаўляльная гутарка:

– Што называецца дзеепрыслоўным зваротам?
– Якім членам сказа ён з’яўляецца?
– Як пунктуацыйна афармляецца дзеепрыслоўны зварот?
– Калі коскі пры дзеепрыслоўным звароце не ставяцца?
– Калі выдзяляюцца, а калі не выдзяляюцца на пісьме коскамі адзіночныя дзеепрыслоўі?

VI. Фарміраванне ўменняў і навыкаў.

1. Знаходжанне і тлумачэнне моўнай з’явы (вусна, калектыўна).

З а д а н н е. Прачытайце сказы, знайдзіце ў іх дзеепрыслоўныя звароты і адзіночныя дзеепрыслоўі і растлумачце, чаму яны выдзяляюцца або не выдзяляюцца коскамі.

М а т э р ы я л д л я а н а л і з у – сказы, спраецыраваныя на ІД:

1. Дачытаўшы артыкул, Башлыкоў энергічна захадзіў па пакоі.

2. Дрэвы зашапацелі, нібы ачнуўшыся ад сну.

3. Рос Міколка на лес гледзячы.

4. Прысеўшы, я пачаў зразаць вострым ножыкам апенькі.

5. Непажадана чытаць лежачы.

2. Ускладненае спісванне.

Практыкаванне 196, сказы 4, 1, 2, 5.

З а д а н н е. Спішыце сказы, расстаўляючы неабходныя знакі прыпынку і падкрэсліваючы адзіночныя дзеепрыслоўі і дзеепрыслоўныя звароты як члены сказа.

Ф о р м а р а б о т ы: спачатку сказ 4 — калектыўна (адзін вучань каля дошкі), потым сказы 1, 2, 5 — самастойна, з наступнай праверкай.

3. Канструяванне сказаў па апорных словазлучэннях (пісьмова, калектыўна).

З а д а н н е. Пабудуйце сказы з наступнымі дзеепрыслоўнымі словазлучэннямі, запішыце, растлумачце пастаноўку знакаў прыпынку.

Падкрэсліце граматычную аснову і дзеепрыслоўныя звароты як члены сказа. Звярніце ўвагу на тое, што і асноўнае, і дадатковае дзеянне павінна выконваць адна і тая ж асоба.

Словазлучэнні (запісаны на дошцы):

Не гледзячы на прысутных, старанна падбіраючы словы, закасаўшы рукавы, падзякаваўшы брату.

4. Рэдагаванне сказаў (калектыўна, першы сказ – вусна, астатнія – пісьмова).

З а д а н н е. Прачытайце сказы, знайдзіце граматычную аснову і дзеепрыслоўны зварот. Вызначце, ці адна і тая ж асоба (прадмет) з’яўляецца ўтваральнікам і асноўнага, і дадатковага дзеяння. Адрэдагуйце сказы, выправіўшы памылкі ва ўжыванні дзеепрыслоўных словазлучэнняў.

Сказы (запісаны на дошцы):

1. *Праязджаючы па гэтай вуліцы, яго позірк шукаў будынак старой школы.*

2. *Вось і зараз, успамінаючы гэтыя дарагія майму сэрцу мясціны, смутак зноў агортвае мяне.*

3. *Выйшаўшы з лесу, перада мною ляжаў скошаны луг.*

5. Пераканструяванне.

Заданне. У час запісу тэксту замяніце, дзе гэта магчыма, дзеясловы з залежнымі словамі на дзееприслоўныя звароты.

Хлопчык зірнуў на неба і убачыў белых буслоў. Яны нібы па нейкай сцяжынцы падымаліся ўверх, плылі адзін за адным. Паступова птушкі рабіліся ўсё меншымі і меншымі, знікалі ў бясконцай глыбіні неба.

VIII. Падвядзенне вынікаў урока.

1. Паўтаральна-абагульняльная гутарка:

– Як называецца сінтаксічная канструкцыя, якая складаецца з дзеепрыслоўя і залежных ад яго слоў?

– Якую сінтаксічную ролю выконвае дзеепрыслоўны зварот у сказе?

– І адзіночнае дзеепрыслоўе, і дзеепрыслоўны зварот звычайна на пісьме выдзяляюцца коскамі. Якія выключэнні з гэтага правіла вы ведаеце?

– Што неабходна памятаць, каб правільна ўжываць дзеепрыслоўны зварот у маўленні?

2. Ацэнка вучэбнай дзейнасці школьнікаў.

IX. Інфармацыя пра дамашняе заданне.

Паведамленне настаўніка.

Дома вам неабходна вывучыць тэарэтычны матэрыял параграфа 30 і выканаць практыкаванне 191 і практыкаванне 195 (сказы 3–5).

Запіс на дошцы: §30, практ. 191, практ. 195

Дадатак 5

ДЫФЕРЭНЦЫРАВАНЫЯ ЗАДАННІ ПА ПРАКТЫЦЫ

Самастойная работа студэнтаў падчас педагагічнай практыкі		
Накірунак дзейнасці	**Заданне па практыцы**	**Максімальная колькасць балаў**
1. Знаёмства з сістэмай работы спецыяліста ва ўстанове агульнай сярэдняй адукацыі	***Базавы ўзровень*** Агульная характарыстыка ўстановы агульнай сярэдняй адукацыі, у якой праходзіла практыка (на аснове сайта ўстановы адукацыі), і матэрыяльнай забяспечанасці выкладання беларускай мовы і літаратуры (наяўнасць кабінета беларускай мовы і літаратуры, неабходнай вучэбна-метадычнай літаратуры, сродкаў нагляднасці, тэхнічных сродкаў навучання і інш.)	8
	Павышаны ўзровень Характарыстыка сістэмы навучання пераказам і сачыненням на ўроках беларускай мовы ў 5–9 класах (на аснове аналізу вучэбных праграм, вучэбных дапаможнікаў па беларускай мове, гутаркі з настаўнікамі і інш.)	10
2. Вывучэнне і аналіз адукацыйнага працэсу ва ўстанове агульнай сярэдняй адукацыі	***Базавы ўзровень*** Аналіз паспяховасці па беларускай мове і літаратуры вучняў класа, у якім праходзіла практыка (на аснове адзнак па прадметах у класным журнале, гутаркі з настаўнікам, асабістых назіранняў)	8
	Павышаны ўзровень Аналіз методыкі правядзення ўрокаў беларускай мовы настаўніка ____________ (*кваліфікацыйная катэгорыя настаўніка; прозвішча, імя, імя па бацьку*)	10

Студэнт самастойна выконвае адно з заданняў (на выбар).

Дадатак 6

УЗОР АФАРМЛЕННЯ СПРАВАЗДАЧЫ СТУДЭНТА ПА ПЕДАГАГІЧНАЙ ПРАКТЫЦЫ

ЗАЦВЯРДЖАЮ
____
(*пасада*)
____
(*назва ўстановы адукацыі*)
_________ __________________
(*подпіс*) (*прозвішча, ініцыялы*)
«___» _________ 20__

Справаздача
аб праходжанні вытворчай педагагічнай практыкі
студэнтам __ курса __ групы спецыяльнасці _____________
____
(*прозвішча, імя, імя па бацьку*)

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Студэнт _______________ __________________
(*подпіс*) (*прозвішча, ініцыялы*)

Непасрэдны кіраўнік практыкі ад арганізацыі (настаўнік) _______________ __________________
(*подпіс*) (*прозвішча, ініцыялы*)

Дадатак 7

УЗОР АФАРМЛЕННЯ ВОДЗЫВА АБ РАБОЦЕ СТУДЭНТА

Водзыў
аб рабоце ў час вытворчай педагагічнай практыкі
студэнта __ курса __ групы спецыяльнасці ________________

____
(*прозвішча, імя, імя па бацьку*)

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Непасрэдны кіраўнік
практыкі ад арганізацыі
(настаўнік) ______________ ______________________
(*подпіс*) (*прозвішча, ініцыялы*)

«____»__________ 20____

Дадатак 8

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ КОМПОНЕНТ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ[1]

Психологический компонент производственной педагогической практики обеспечивает соединение теоретической подготовки студентов в области психологии с профессиональной деятельностью в реальных условиях. Реализация этого компонента направлена на формирование у студентов умений и навыков психологического анализа личности учащегося, овладение исследовательским подходом к педагогической деятельности. Студенты овладевают необходимыми в работе учителя методами диагностики, анализа и интерпретации данных, учатся применять полученные результаты для оптимизации процессов обучения и воспитания, определения направлений личностного развития учащихся. Участие студентов в реальной педагогической деятельности способствует развитию их рефлексивно-перцептивных способностей, что является основой для формирования психологической компетентности и педагогического мастерства.

Цель психологического компонента педагогической практики – формирование у студентов психологического аспекта профессиональной компетентности педагога посредством интеграции теоретической и практической готовности к педагогической деятельности.

Основными задачами психологического компонента педагогической практики являются:

– формирование у студентов умений изучения личности учащегося;

– освоение студентами этических принципов использования психологических знаний и психологического инструментария в педагогической деятельности;

– формирование умений и навыков психологического анализа личности учащегося, его поведения в конкретной ситуации, определения прогноза развития школьника, текущих и перспективных задач обучения и воспитания;

– овладение студентами умениями и навыками психологического анализа урока (на примере анализа развития отдельного познавательного процесса);

– усиление самостоятельности и активности студентов;

– развитие рефлексивно-перцептивных способностей студентов как основы их психологической и профессиональной компетентности.

[1] Падрыхтаваны кафедрай псіхалагічнага забеспячэнння прафесійнай дзейнасці.

Задания по психологии

В период прохождения практики студенты должны выполнить следующие задания:

1. Изучение особенностей личности учащегося подросткового или раннего юношеского возраста.
2. Анализ поведения изучаемого учащегося в конкретной ситуации (анализ отдельного поступка).
3. Составление психолого-педагогической характеристики личности учащегося.
4. Психологический анализ развития познавательных процессов учащихся на уроке (на примере одного отдельного познавательного процесса)

Отчетная документация по психологии

1. Психолого-педагогическая характеристика личности учащегося.
2. Первичные материалы по изучению личности учащегося (протоколы наблюдений, бесед, опросные листы и т.д.).
3. Анализ поведения учащегося в конкретной ситуации с описанием анализируемой ситуации.
4. Психологический анализ урока: развитие познавательных процессов учащихся (на примере отдельного познавательного процесса) с протоколом наблюдения.

Примерная схема психолого-педагогической характеристики личности учащегося, примерная схема анализа поступка учащегося, рекомендации по психологическому анализу урока, схема протокола наблюдения урока размещены по адресу: https://ipsy.bspu.by/admin-panel/vendor/kcfinder/upload/files/Задания%20по%20психологии%20к%20ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ%20ПРАКТИКЕ%20кафедра%20психологического%20обеспечения%20профессиональной%20деятельности.pdf

Дадатак 9

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ КОМПОНЕНТ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ[2]

1. ОБЩИЕ УКАЗАНИЯ

Рекомендации

1. Прочитайте задания по педагогике в первый день практики, что позволит вам эффективно организовать их выполнение и успешно составить отчет.

2. При выполнении заданий по педагогике используйте результаты, полученные при выполнении заданий по психологии.

Отчетная документация по педагогике

1. Анализ воспитательного мероприятия, проведенного классным руководителем.
2. Самоанализ проведенного воспитательного мероприятия.
3. План воспитательного мероприятия.
4. Анализ реализации воспитательного и развивающего потенциала урока.

ЛИТЕРАТУРА

Основная литература

1. Жук, О. Л. Педагогические технологии [Электронный ресурс] : электрон. учеб.-метод. комплекс для студентов дневной и заоч. формы получения образования / О. Л. Жук, А. В. Коклевский // СДО Moodle / Белорус. гос. пед. ун-т. – Режим доступа: https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=5001. – Дата доступа: 16.11.2023.

2. Инновационные практики в школьном образовании [Электронный ресурс] : электрон. учеб.-метод. комплекс для студентов дневной и заоч. формы получения образования / С. Н. Сиренко [и др.] // СДО Moodle / Белорус. гос. пед. ун-т. – Режим доступа: https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=5389. – Дата доступа: 16.11.2023.

3. Основы педагогики [Электронный ресурс] : электрон. учеб.-метод. комплекс / О. Л. Жук [и др.] // Репозиторий БГПУ. – Режим доступа: https://elib.bspu.by/handle/doc/48147. – Дата доступа: 23.10.2023.

4. Технология работы классного руководителя : пособие для студентов учреждений высш. образования, обучающихся по специальности профиля А-Педагогика / И. А. Царик [и др.] ; Белорус. гос. пед. ун-т ; под общ. ред. Н. В. Самусевой. – Минск : БГПУ, 2020. – 184 с.

---

[2] Падрыхтаваны кафедрай педагогікі.

Образец титульного листа отчетной документации по педагогике

Учреждение образования
«Белорусский государственный педагогический университет
имени Максима Танка»

ОТЧЕТНАЯ ДОКУМЕНТАЦИЯ

(задание от кафедры педагогики на
период педагогической практики)

на базе ____

с «___»__________ 20___ г. по «___» __________ 20 __ г.

студента(ки) _____ курса, группы _____ факультета ____________________

____

____

(*фамилия, имя, отчество*)

Руководитель практики от кафедры педагогики

____

(фамилия, имя, отчество)

Оценка за воспитательное мероприятие от курирующего учителя школы
(числом и в текстовой расшифровке) ______(___________)

Подпись и расшифровка подписи курирующего учителя ________________

2. ЗАДАНИЯ ПО ПЕДАГОГИКЕ

Задание 1. Анализ воспитательного мероприятия, проведенного классным руководителем

1.1. Цель и содержание задания

Цель задания: сформировать умения анализа и оценки эффективности воспитательного мероприятия.

Содержание задания: посетите и проанализируйте воспитательное мероприятие, которое проводит классный руководитель. Пользуйтесь схемой анализа, представленной ниже.

1.2. Схема анализа воспитательного мероприятия

1. Общие сведения о мероприятии

Дата:

Класс:

Тема воспитательного мероприятия:

Задачи, на решение которых направлено воспитательное мероприятие:

Форма воспитательного мероприятия, периодичность его проведения (является ли оно эпизодическим или входит в систему воспитательной работы):

Актуальность воспитательного мероприятия (кем, в связи с чем и когда оно было предложено, соответствие мероприятия общим задачам воспитания, интересам и уровню развития коллектива, возрастным и индивидуальным особенностям его членов):

2. Подготовительный этап

Организаторы и исполнители:

Распределение поручений. Роль инициативной группы и педагога:

Удалось ли в подготовительный период вызвать у обучающихся интерес, понимание значимости предстоящей работы, сформировать положительное эмоциональное отношение к ней?

3. Ход мероприятия

Суть и развитие действия, кульминация, развязка, окончание (напишите кратко)

В какие виды деятельности были включены учащиеся?

Продолжительность мероприятия:

4. Содержание и методика проведения

Осуществлялось ли и каким образом сочетание коллективной и индивидуальной работы?

Какова была эмоциональность и активность участников, степень слаженности и взаимодействия. Какой была реакция участников?

Оформление помещения (сцены, зала и т. д.), оборудование, использование ИКТ:

5. Педагогическая результативность

Каким образом подводились итоги мероприятия, осуществлялась коллективная рефлексия?

Какие воспитательные задачи были решены, а какие нет?

Характер возникших взаимоотношений между классным руководителем и участниками мероприятия, между самими учащимися, зрителями и учащимися и т. д.

6. Воспитательная ценность мероприятия для выбранного ученика (личность которого вы изучали, выполняя задание по психологии)

Включенность выбранного ученика в разные этапы воспитательного мероприятия, его активность и эмоциональность:

Обоснование оценки педагогической ценности воспитательного мероприятия для выбранного ученика:

7. Общая оценка

Выводы, предложения и пожелания по подготовке, организации и проведению воспитательного мероприятия (по содержанию и формам, методам и приемам работы).

Задание 2. Проектирование, проведение, рефлексия воспитательного мероприятия

2.1. Цель и содержание задания

Цель задания: формирование умений планирования, проведения и рефлексии воспитательного мероприятия.

Содержание задания:

– составьте план воспитательного мероприятия по выбранной вами теме (используйте методические рекомендации для проектирования и самоанализа воспитательного мероприятия, которые представлены ниже);

– осуществите проектирование деятельности ученика, личность которого вы изучали в рамках задания по психологии, в ходе проводимого вами мероприятия;

– проведите воспитательное мероприятие;

– представьте краткий план и самоанализ проведенного мероприятия (по предложенной схеме).

2.2. Образец титульного листа зачетного воспитательного мероприятия

Учреждение образования
«Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка»

План воспитательного мероприятия

«Название»

для учащихся __ «___» класса

ГУО «Средняя школа № ___ г. Минска»

студента(ки) 3 курса, ___ группы_______________ факультета

____

(*ФИО студента*)

Руководитель практики
от кафедры педагогики
____
(*ФИО, подпись*)

Отметка курирующего
учителя:_______________
____
(*ФИО, подпись*)

Минск, 202_

2.3. Оформление плана воспитательного мероприятия

Информационная часть:

Тема воспитательного мероприятия	
Цель	
Школа, класс	
Форма проведения, методы	
Место и время проведения	
Участники	
Оборудование	

Ход мероприятия:

Этап	Запланированное время	Что делает учитель	Что делают ученики

Литература:

Отметка курирующего учителя: ____ (________________)

____

(подпись учителя, расшифровка подписи)

2.4. Методические рекомендации для проектирования и самоанализа воспитательного мероприятия

1. Сформулируйте тему и замысел воспитательного мероприятия (его актуальность, цель).

2. Кратко изложите суть подготовительной работы к проведению мероприятия. Обоснуйте ваш выбор формы, содержания и методов проведения мероприятия (почему оно соответствует возрасту, потребностям и интересам учащихся; соотносится ли с планом воспитательной работы; решает ли определенные воспитательные задачи, актуальные на этом этапе).

3. Как вы мотивировали учащихся при организации мероприятия? Укажите, какими приемами вовлечения обучающихся в процесс подготовки мероприятия вы пользовались. Напишите, какова была степень вовлечения

учащихся на этапе подготовки мероприятия. Соответствовала ли степень вовлеченности вашим ожиданиям? Почему да, почему нет?

4. Предоставьте краткую характеристику содержания мероприятия (укажите этапы проведения мероприятия и их назначение). Напишите, какова была степень вовлечения учащихся на этапах проведения и рефлексии мероприятия.

5. Есть ли взаимосвязь проводимого воспитательного мероприятия с учебным процессом? Если да, то как вы ее реализовали?

6. Перечислите методы и приемы, использованные вами во время мероприятия.

7. Использовались ли ИКТ на разных этапах подготовки и проведения мероприятия? Была ли совместная деятельность обучающихся с использованием ИКТ (например, совместный сбор информации с использованием виртуальных интерактивных досок, онлайн-опрос, подготовка материалов, презентация результатов и т. п.)?

8. Как вы оцениваете результативность мероприятия?

9. Сделайте вывод о воспитательной ценности мероприятия (сформулируйте личностные качества, умения, компетенции школьников, на формирование которых может положительно повлиять их участие в мероприятии).

10. Какие трудности в организации и проведении воспитательного мероприятия вы испытали? Помогал ли вам классный руководитель, достаточной ли была его помощь?

11. Каким образом ученики были включены в рефлексию занятия? Зафиксируйте обратную связь, которую вы получили от выбранного вами ученика. Предоставьте ее в отчете.

12. Обязательно приложите план воспитательного мероприятия.

<u>Задание 3.</u> Анализ реализации воспитательного и развивающего потенциала урока

3.1. Цель и содержание задания

Цель задания: проанализировать посещенный вами урок учителя (студента-практиканта) и предложить способы усиления **развивающего и воспитательного потенциала** урока, закрепить навыки методического анализа урока.

Содержание задания: заполните информацию об анализируемом уроке; проанализируйте урок, последовательно отвечая на предложенные вопросы.

3.2. Информация об анализируемом уроке, вопросы для анализа урока

Информация об анализируемом уроке

Урок (укажите учебный предмет)	
Дата	
Класс	
Учитель	
Тема урока	
Триединая дидактическая цель урока – образовательная, развивающая, воспитательная (как ее формулировал учитель; как ее увидели вы). Укажите все три.	

Вопросы для анализа урока

1. Сформулируйте перечень предметных, метапредметных, социально-личностных, компетенций учащихся, на формирование которых, по вашему мнению, было направлено решение задач урока.

2. Был ли на уроке мотивирующий этап? Как осуществлялась мотивация учащихся на изучение темы? Была ли подчеркнута актуальность темы и ее прикладной характер, личностная (для самого ученика) и социальная (для социума) значимость темы? Каким образом реализовывался мотивационный этап? Если его не было, то как, по вашему мнению, можно было бы его реализовать («сторителлинг, проблемная задача, актуальная и интересная прикладная задача по предмету, ситуация из жизни, противоречивый факт, эксперимент и т. п.)?

Был ли мотивирован выбранный ученик (личность которого вы изучали, выполняя задание по психологии)?

3. Выделите межпредметное, метапредметное содержание урока (это значит включение в учебный материал межпредметных связей, вопросов, выходящих за узкие рамки предмета; пояснение учащимся универсальных закономерностей или методов, которые преломляются в материале урока и могут быть перенесены в новые ситуации, и т. п.). Выделял ли межпредметный, метапредметный компонент урока учитель? Если да, то как. Если нет, предложите возможные варианты.

4. Решались ли на уроке компетентностные, контекстные задачи (касающиеся реальных ситуаций социального, личностного, научного или профессионального характера; были ли вопросы, связанные, например, с экологическими, социальными, экономическими проблемами)? Если да, то в чем они заключались? Если нет, то предложите свой вариант реализации компетентностных задач, прикладного аспекта урока.

Проявил ли заинтересованность, увлеченность задачей выбранный

ученик? Подходил ли уровень сложности задач для выбранного ученика? Участвовал ли он в обсуждении и решении задач?

5. Укажите формы организации учебного процесса, методы, педагогические технологии, которые реализовывались на уроке (проблемное обучение, творческая работа в группах, проекты, исследование, кейс-метод, смешанное обучение (перевернутый урок), выполнение упражнений, беседа и т.д.). Были ли они адекватны целям урока, которые поставил учитель?

Насколько был активен выбранный ученик на уроке? Насколько выбранные учителем методы обучения соответствовали личностным особенностям ученика?

6. Осуществлялась ли на уроке обратная связь? Если да, то напишите, посредством чего она реализовывалась? Если нет или недостаточно, то предложите, как, по вашему мнению, она могла бы реализоваться.

7. Как оценивались достижения учащихся на уроке (традиционная констатирующая оценка в баллах (например, «садись, 8») или была попытка осуществить формирующее (активное) оценивание на основе указания критериев, установления обратной связи и указания точек роста)? Если формирующего оценивания не было, то предложите (кратко), каким образом учитель мог бы его реализовать?

8. Каким образом применялись на уроке ИКТ? Если не применялись, то предложите свой вариант возможного применения (кроме использования мультимедийной презентации).

9. Определите воспитательный и развивающий потенциал урока (формирование нравственных качеств, ценностей учащихся и т. д.). За счет чего он реализовывался (творческое задание, контекстная задача, командная работа, проекты, дискуссия, воспитательные ситуации на уроке, адекватная реакция учителя на действия учеников и т.п.)?

10. Осуществлялась ли рефлексия по окончании урока? Если да, то каким образом? Если нет, то как можно было бы ее осуществить?

11. После урока побеседуйте с выбранным учеником о его заинтересованности происходящим на уроке, уровнем понимания учебного материала, уточните причины непонимания.

12. Достигнуты ли цели урока? Как учитель это проверил?

Оцените, можно ли назвать для выбранного ученика урок развивающим, выполняющим воспитывающую функцию?